

Waarom activisme ook in de klas belangrijk is. 'Daarmee geven jongeren hun eigen toekomst vorm'

11 maart 2023, 10:43

InterviewKlimaatactivisme

Klimaatactiegroep Extinction Rebellion blokkeert de A12, afgelopen januari. noneBeeld Joris van Gennip

Oud-docent Mark Boode staat vandaag tussen de actievoerders, onder wie vele jongeren, op de A12. Hij ziet een lacune in het onderwijs. 'Het gaat daar niet over de vragen waar jongeren mee zitten.'

Mark Boode, oprichter van Teachers for Climate, was in 2019 een van

de organisatoren van de klimaatstaking in Den Haag, waar 35.000 scholieren aanwezig waren. Het inspireerde hem tot het schrijven van zijn nieuwe jeugdboek *Winnen van de wereld*, over kinderen die actievoeren voor het klimaat.

De hoofdpersoon van uw boek is Yanna, een meisje dat zich zorgen maakt over het klimaat. Waarom is een meisje de hoofdpersoon?

"Omdat het leeuwendeel van de jongeren in de klimaatbeweging vrouw is. Zij trekken de kar. Vrouwen zijn in een eeuwige strijd voor gelijkwaardigheid en respect verwickeld en snappen denk ik beter het gevoel bedreigd te zijn."

Waarom is activisme onder jongeren nu zo belangrijk?

"Leerlingen willen leren over de toekomst. Sommigen zijn gaan staken voor het klimaat. Dat leek eerst succesvol met veel media-aandacht en een hoge opkomst bij schoolstakingen, maar uiteindelijk merkten ze dat er niets is veranderd. Dat kan heftig zijn voor jongeren. Ze voelen zich niet gehoord."

Is er op school ruimte voor activisme?

"Nee. Er zijn verschillende problemen. Ten eerste zijn de exameneisen verouderd. Als je bijvoorbeeld duurzame ontwikkeling aan je onderwerpen wilt toevoegen, is dat lastig, aangezien er al een vol programma is en het examen er maar mondjesmaat over gaat. Verder is er weinig samenhang tussen vakken, terwijl in de echte wereld wel alles samenhangt. Bovendien wil je als docent objectief blijven. Als je zelf onderwerpen gaat agenderen, kan dat worden uitgelegd als politiek in de klas."

Bij uw boekpresentatie deze week sprak docent Jeske Weerheijm. Zij onderwijst burgerlijke ongehoorzaamheid. Wat houdt dat in?

"Weerheijm geeft ook geschiedenis, en de lessen gaan onder meer

over historische voorbeelden van burgerlijke ongehoorzaamheid, zoals Rosa Parks, Martin Luther King, Ghandi en Aletta Jacobs. Hiermee wil ze laten zien wat de functie ervan is en welk signaal het afgeeft. Er wordt op dit moment namelijk op een rare manier over burgerlijke ongehoorzaamheid nagedacht. Mensen vergelijken het altijd met hun eigen standpunt: ben ik het eens met de activisten? Er wordt niet op een objectieve manier naar activisme gekeken. In het onderwijs wil je de leerlingen bagage meegeven om op een objectieve manier naar burgerschap te kijken en om daar vanuit hun eigen visie iets mee te doen."

Moet je als school je vingers wel aan dit soort vraagstukken branden?

"Ja. Het onderwijs is nu ook niet neutraal. Er wordt bijvoorbeeld alleen onderwezen over de groei-economie en niet over de donuteconomie. Dan geef je leerlingen geen keuze. Daarnaast is er ontevredenheid onder leerlingen, en in de samenleving: denk aan boeren, gedupeerden van de gaswinning in Groningen, toeslagenouders, studenten. Dat zijn groepen die via burgerlijke ongehoorzaamheid een signaal afgeven. Jongeren verdienen het om hun eigen toekomst vorm te geven."

Mark Boode: Winnen van de wereld. Lemniscaat; 223 blz., €16,99.

Lees ook:

Hoe redden we de democratie? Volgens deze kinderboekenschrijver begint het op de basisschool

Met enige vrees ziet [oud-onderwijzer en kinderboekenauteur Jacques Vriens](#) hoe het populisme oprukt en de democratie onder

druk zet. Maar zolang we kinderen opvoeden met vrijheid en tolerantie komt het goed. Hoe dat moet? Vriens heeft wel wat ideeën.